

Provisioneel placcaet ende ordonnantie vande Hooge ende Mog: Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, opte provisionele tollerantie vanden cours vanden gelde, voor den tijdt van twee maenden, inne-gaende den eersten Martii, ende eyndigende den laeste Aprilis naest-kommende deses jaers sesthien-hondert twee ende twintigh

<https://hdl.handle.net/1874/10165>

187 105

PROVISIONEEL

Placcaet ende Ordonnantie

Vande Hooge ende Mog:

Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden / opte Provisionele Tollerantie vanden cours vanden Gelde / voor den tijdt van twee Maenden / June-gaende den eersten Martij / ende eyndigende den laesten Aprilis naest-kommende deses Jaers seftchien-hondert twee en twintigh.

IN 'S GRAVEN-HAGHE,

By Hillebrant Iacobsz, Ordinaris ende Gheswooren
Drucker vande Ho: Mo: Heeren Staten Generael.

Anno 1622. Met Privilegie.

D E Staten Gene-

rael der Vereenichde Nederlan-
den / Allen den genen die dese sullen sien
ofte hoozen lesen / Saluyt : DOEN
TE VVEETEN : Also wy nu seer-

keren tijdt doende zijn gheweest met
het Generael redzes op 't stuck vander
Hunte/cours vanden Gelde/ en 'tghene daer aen dependeert/
ten eynde dat een-mael eenen Generalen boet op der Hunte/
Hunt-flagh / ende cours vanden Gelde in alle dese Geunier-
de Provincien onverbzekelijck ghenomen ende onderhouden
mochte werden. Ende tot dien eynde/ om de goede Inghese-
tenen deser Landen vooz schade te verhoeden / wy tot divers-
sche reysen provisionele Placcaten en Tolerautien/ tot waer-
schouwinge (op dat een yeder onser Inghesetenen vooz schade
soude zijn behoet) hebben doen verkondigen : Van bevinden
dtes niet teghen-staende/alle onse ghetrouwe vermaninghen/
eenighe Particuliere/haer eygen haet souckende/ hoe langher
hoe meer alle verboden Penninghen secretelijck inden Lande
inbreughen/ ende onder de goede Ghemeente wyt geven/ daer
mede d'oprechte goede ghepermitterde Penningen hoe lan-
ger hoe meer rijzen/ 'twelck veroorzaeckt verdieringe van alle
noetdrift ende Menschelijcke behoefte / berminderunghe van
's Landts Middelen / ende generalijck de uyterste ruyne vooz
den Staet vant ghemeene beste/ sulcx dat ten alder-hooghsten
noodigh is daer inne te voozsien / op dat dese Nederlanden
niet en komen in sulcken confusie/ en onberwinnelijcke schade
als de selbe ten tijde van Keyser Maximiliaen inden Jare
1489. zijn gheraeckt / soo dat ten dien tijde alle ghevalueerde
goude Penningen zijn verleecht ende afgheset de twee derden-
deelen/ dat is van drie gulden op eenen gulden. Ingelijcx by

onse tijden ontrent den Jare 1579. in andere Landen / ende
voornamentlyck in Vyancckryck / den gouden Kroon was ghe-
refen op ses Gulden / ende teffens op thien Schellingen / dat is
de rechte helfte / wierdt afghesteldt. Dat mede in Duytslandt /
Polen / Puyssen ende andere aenpalende Landen / de Gelden
in korte Jaren boven de helfte zijn gheresen / Te weten / den
Ducaet van 56. op 130. grossen / ende den Rijck-daler van 35.
op 80. grossen / ende in andere Landen van Duytslandt / als
Byunfwiick ende elders noch hooger: Welcke rijfinghe prin-
cipalijck mede doort inbrughen ende maecten van snoode
Penninghen / berde boven hare weerde / is ghecaufert / daer
dooz de goede in quade / ende de quade daer naer noch in snoo-
der ende erger metter tijdt zijn verandert / waer dooz alle wel-
vaert ende verbrceendinghe van Neeringhe / ende Inkomen
van alle Landts middelen inde voorsz Landen sulck was ver-
mindert / dat sonder het redyes dat onlanghs in eenighe der
voorsz Plaetsen is gheschiet / hare uyterste rupne vooz handen
was / Ende wy seckerlijck verstaen / datmen in eenighe der
selver Landen alreede alle Capitael penninghen vooz een seer
groot ghedeelte heeft afgeset. Ende omme te verhoeden / dat
sulcken onberwinnelijcken schade / de Vereenighde Landen
mit Generael / ende de goede Inghelctenen int particulier niet
en soude overkomen / Soo hebben wy vooz de leste repse als
noch een peder doen waerschouwen / dat onse meeninghe is /
ter expiratie van desen onsen voorsz Placcate / den Ghelde te
reduceren op den voet vanden Jare 1615. beraempt / dat is
den gouden Rijck op thien gulden selthien stupvers / ende alle
andere Goude spetien naer advenant.

Ende omme middeler-tijdt int verloop vander Gunte en
verder stepgheringhe te voorszien / hebben hare Ho: Ho: (om
de Ghemeente vooz de minste schaden te behoeden) als noch
goedt ghevonden desen Provisionelen cours vanden Ghelde
te con:

te continueren totten laesten Aprilis naest-kommende na den
niewwen stijle/ten prijse sulcx die by de laetste continuatie ghe-
daen is gheweest/ Te weten:

Seeckere Goude spetien by provisie totten
laesten Aprilis naest-kommende, nae
den nieuwen stijl, getolereert als volgt.

Den Grooten Nederlantschen Rij-
der/ ende den Jacobus penning/
die niet een Munte beter is in ghewichte
noch allope als den voorsz Rijder/ tot — xi gulden vij stuy.

De halve van dien/ tot — — — — — v gulden xij stuy.

De vierendeel vanden selven Jacobus nae
advenant.

Den Schotschen Rijder / ende Schotze
Angelot/ tot — — — — — v gulden xij stuy.

Den Albertijn/ tot — — — — — v gulden xij stuy.

Het vier dobbele Pistolet van Spaen-
gien/ tot — — — — — xv gul. xij stuy.

Het dobbele Pistolet van Spaengien/ tot — vij gul. xv stuy.

Het enckele Pistolet van Spaengien/ tot — iij gul. xvij stuy.

Alle andere Penninghen / werden ghelaten / ende voorsz als
noch ghetolereert ten prijse daer de selve by ons leste Provi-
sioneel Placcaet / gheemanereert den vijfden Junij des voorsz
leden

leden Jaers/ op-ghestelt zijn. Lastende ende bevelende wel
stricteelijck eenen pederen/ soo int uyt-bieden ende ontfanghen
der selver Penningen/ als oock in alle andere poincten betref-
fende d'observantie vande Valuatie/ sich t'eenemael te regu-
leren nae den inhouden des ghemelten Provisionelen Plac-
taets / Op de peynen ende amenden inde selve begrepen.
Ende op dat niemant hier van ignozantie hebbe te pzen-
deren/ Ontbieden ende versoucken de Heeren Staten/ Stadt-
houderen/ Ghecommitteerde Raden/ ende Ghedeputeerde
Staten vande Provincien respective van Ghelderlandt ende
t'Graeffschap Zutphen/ Hollandt ende West-Vrieslant/ Zee-
landt/ Utrecht/ Vrieslandt/ Over-Flsel/ ende Stadt Groenin-
gen ende Ommelanden / ende allen anderen Justicierien ende
Officierien/ dat sy dese onse Ordonnantie van skonden aen al-
omnie doen verkondigen/ uyt-roupen/ publiceren ende affige-
ren in alle Plecken van dese Landen / daer men ghewoonlijck
is dusdanighe uyt-roupinghe / publicatie ende affirie te doen/
Procederende ende doende procederen tegen den Overtreders
sonder eenigh faueur / gunste ofte dissimulatie / dewijle 'tselbe
voor den dienst vanden Lande ende 'tproffijt vande goede In-
gesetenen van dien bebonden is alsoo te behooren. Aldus ge-
daen ende ghearresteert in de Vergaderinghe vande Hoogh-
ghemeete Heeren Staten Generael/ in 'sGraven-Haghe / op
den drie- en- twintighsten Februarij seftchien-hondert twee
ende twintigh. Was gheparapheert E. vander Marck vt.
Onder skondt / Ter Ordonnantie der selver Heeren Staten
Generael. Gheceeckent C. Aerfsen.